

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAL SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SŮDNY DVOR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA

30. dubna 1996 *

„Výklad článku 30 Smlouvy o ES a směrnice 83/189/EHS o postupu při poskytování informací v oblasti technických norem a předpisů – Omezující vnitrostátní právní předpisy v oblasti prodeje centrálních zabezpečovacích systémů – Předchozí schválení správním orgánem“

Ve věci C-194/94,

jejímž předmětem je žádost tribunal de commerce de Liège (Belgie) zasláná Soudnímu dvoru na základě článku 177 Smlouvy o ES směřující k získání ve sporech probíhajících před tímto soudem mezi

CIA Security International SA

proti

Signalson SA

Securitel SPRL

rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu článku 30 Smlouvy o ES a směrnice Rady 83/189/EHS ze dne 28. března 1983 o postupu při poskytování informací v oblasti technických norem a předpisů (Úř. věst. L 109, s. 8), ve znění směrnice Rady 88/182/EHS ze dne 22. března 1988 (Úř. věst. L 81, s. 75),

SOUDNÍ DVŮR,

ve složení G. C. Rodríguez Iglesias, předseda, C. N. Kakouris, D. A. O. Edward a J.-P. Puissechet, předsedové senátu, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann (zpravodaj), J. L. Murray, H. Ragnemalm a L. Sevón, soudci,

generální advokát: M. B. Elmer,

vedoucí soudní kanceláře: D. Louterman-Hubeau, vrchní rada,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za CIA Security International SA C. van Ruttenem, avocat u advokátní komory v Lutychu,
- za Signalson SA V.-V. Dehinem, avocat u advokátní komory v Lutychu,
- za Securitel SPRL J.-L. Brandenbergem, avocat u advokátní komory v Lutychu,
- za belgickou vládu J. Devadderem, administrativním ředitelem na ministerstvu zahraničních věcí, jako zmocněncem,
- za německou vládu E. Roederem, Ministerialrat na spolkovém ministerstvu hospodářství, jako zmocněncem,
- za holandskou vládu A. Bosem, právním poradcem, jako zmocněncem,
- za vládu Spojeného království S. Bravinerem z Treasury Solicitor's Department, a E. Sharpston, barrister, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: francouzština.

– za Komisi Evropského společenství R. Wainwrightem, vrchním právním poradcem, a J.-F. Pasquierem, vnitrostátním úředníkem daným k dispozici právní službě, jako zmocněnci,
s přihlédnutím ke zprávě k jednání,
po vyslechnutí ústních vyjádření CIA Security International SA, zastoupené C. van Ruttenem, Signalson SA, zastoupené V.-V. Dehinem, belgické vlády, zastoupené D. Jacob, zástupkyní poradce na ministerstvu vnitra, jako zmocněnkyní, holandské vlády, zastoupené J. S. van den Oosterkampem, zástupcem právního poradce, vlády Spojeného království, zastoupené S. Bravinerem a E. Sharpston, a Komise Evropských společenství, zastoupené R. Wainwrightem a J.-F. Pasquierem, na jednání konaném dne 5. července 1995,
po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 24. října 1995,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Rozsudkem ze dne 20. června 1994, došlým Soudnímu dvoru dne 4. července 1994 tribunal de commerce de Liège položil Soudnímu dvoru na základě článku 177 Smlouvy o ES šest předběžných otázek týkajících se výkladu článku 30 téže Smlouvy a směrnice Rady 83/189/EHS ze dne 28. března 1983 o postupu při poskytování informací v oblasti technických norem a předpisů (Úř. věst. L 109, s. 8, dále jen „směrnice 83/189“), ve znění směrnice Rady 88/182/EHS ze dne 22. března 1988 (Úř. věst. L 81, s. 75).
- 2 Tyto otázky vyvstaly v rámci sporů mezi společnostmi CIA Security International (dále jen „CIA Security“) a společností Signalson (dále jen „Signalson“) a Securitel (dále jen „Securitel“); tyto tři společnosti jsou podle belgického zákona ze dne 10. dubna 1990 o podnicích poskytujících bezpečnostní a ochranné služby a o interních bezpečnostních službách (dále jen „zákon o podnicích poskytujících bezpečnostní služby“) podniky poskytujícími bezpečnostní služby.
- 3 Podle čl. 1 odst. 3 tohoto zákona „se za podnik poskytující bezpečnostní služby ve smyslu tohoto zákona považuje jakákoli fyzická či právnická osoba vykonávající činnost spočívající v trvalém nebo příležitostném poskytování koncepčních služeb, instalace a údržby zabezpečovacích systémů a ústředn třetím osobám.“
- 4 Podle čl. 1 odst. 4 zákona o podnicích poskytujících bezpečnostní služby „jsou zabezpečovací systémy a ústředny uvedené v tomto článku takové systémy, jež jsou určeny k prevenci nebo ke zjištění trestných činů proti osobám nebo majetku.“
- 5 Článek 4 téhož zákona stanoví, že „nikdo nemůže provozovat podnik poskytující bezpečnostní služby bez předchozího schválení ministerstvem vnitra. Schválení je uděleno, pokud podnik vyhoví ustanovením tohoto zákona a podmínkám týkajícím se finančních prostředků a technického vybavení stanovených králem [...]“.
- 6 Článek 12 zákona o podnicích poskytujících bezpečnostní služby stanoví, že „zabezpečovací systémy a ústředny uvedené v čl. 1 odst. 4 a jejich jednotlivé součásti mohou být prodávány nebo jakýmkoli jiným způsobem dávány k dispozici uživatelům pouze po té, co byly předem schváleny podle postupu stanoveného králem [...]“.
- 7 Tento postup byl stanoven královskou vyhláškou ze dne 14. května 1991 o stanovení schvalovacího postupu pro zabezpečovací systémy a ústředny, uvedené v zákoně ze

- dne 10. dubna 1990 o podnicích poskytujících bezpečnostní a ochranné služby a o interních bezpečnostních službách (dále jen „vyhláška ze dne 14. května 1991“).
- 8 Článek 2 odst. 1 této vyhlášky stanoví že „žádný výrobce, dovozce, velkoobchodník nebo jakákoli jiná fyzická nebo právnická osoba nemůže v Belgii prodávat nebo jakýmkoli jiným způsobem poskytovat uživatelům zařízení, pokud toto zařízení nebylo předem schváleno komisí zřízenou k tomuto účelu, dále nazývanou „komise pro zařízení““.
- 9 Z článku 4 až 7 vyhlášky ze dne 14. května 1991 vyplývá, že případnému schválení zařízení musí předcházet přezkum zařízení a testy.
- 10 Podle článku 5 přezkum spočívá v identifikaci zařízení, ověření elektronických obvodů při porovnání s dokumentací předanou výrobcem a v ověření minimálních požadovaných funkcí. Zkoušky prováděné na zařízení, stanovené článkem 6 vyhlášky ze dne 14. května 1991, se týkají funkční adekvátnosti, vzhledu, spolehlivosti mechanických nebo elektronických funkcí, necitlivosti na falešné poplachy, ochrany proti zneužití nebo pokusům vyřadit zařízení z provozu. Za tímto účelem jsou na zařízení prováděny testy vyžadované v přílohách 3 a 4 uvedené vyhlášky.
- 11 Článek 8 vyhlášky ze dne 14. května 1991 stanoví, že „pokud žadatel prokáže prostřednictvím nezbytných dokumentů, že na jeho zařízení již byly provedeny alespoň zkoušky stejné jako zkoušky popsané v článku 7 v homologované laboratoři v jiném členském státě EHS podle norem EHS a že tento materiál byl schválen nejvýše tři roky před datem současné žádosti, orgán uvedený v čl. 4 odst. 1 provede na zařízení pouze ty zkoušky, které dosud nebyly uskutečněny v jiném členském státě EHS“.
- 12 Ze spisu mimoto vyplývá, že vyhláška ze dne 14. května 1991 nebyla Komisi oznámena v souladu s postupem při poskytování informací v oblasti technických předpisů stanoveným směrnicí 83/189 a že poté, co Komise vydala odůvodněné stanovisko v souladu s článkem 169 Smlouvy o EHS, belgická vláda oznámila v únoru 1993 nový návrh královské vyhlášky o stanovení schvalovacího postupu pro zabezpečovací systémy a ústředny. Tento návrh přijatý dne 31. března 1994, je v podstatě shodný s vyhláškou ze dne 14. května 1991, kterou zrušil; s tím, že je třeba uvést, že článek 8 vyhlášky ze dne 14. května 1991 byl pozměněn v souladu s návrhy Komise.
- 13 Všechny tři společnosti v původním řízení jsou soutěžiteli, jejichž předmětem činnosti je zejména výroba a prodej zabezpečovacích systémů a ústředen.
- 14 Dne 21. ledna 1994 podala CIA Security u tribunal de commerce de Liège návrhy, kterými se domáhala, aby bylo společností Signalson a Securitel uloženo přestat v nekalosoutěžním jednání, kterého se dopustily v lednu 1994. CIA Security založila své návrhy na člancích 93 a 95 belgického zákona ze dne 14. července 1991 o obchodních praktikách, které zakazují jednání, jež je v rozporu s obchodními zvyklostmi. CIA Security totiž společností Signalson a Securitel vytýkala, že ji poškodily, když tvrdily, že systém proti vloupání, který prodává – systém Andromede – nesplňuje podmínky belgických právních předpisů v oblasti zabezpečovacích systémů.
- 15 Společnosti Signalson a Securitel předložily vzájemné návrhy směřující primárně k tomu, aby CIA Security bylo zakázáno pokračovat v její činnosti z důvodu, že není schválena jakožto podnik poskytující bezpečnostní služby a že prodává neschválený poplašný systém.

- 16 Tribunal de commerce de Liège se ve svém mezitímním rozsudku domníval, že ačkoli hlavní a vzájemné žaloby směřují k uložení sankcí za nekalosoutěžní praktiky zakázané zákonem o obchodních praktikách, nic to nemění na tom, že tyto praktiky musejí být posouzeny z hlediska ustanovení zákona o podnicích poskytujících bezpečnostních služby ze dne 14. května 1991.
- 17 Předkládající soud posléze konstatoval, že jednak pokud CIA Security porušila zákon o podnicích poskytujících bezpečnostní služby ze dne 14. května 1991, její žaloby mohou být prohlášeny za nepřipustné z důvodu nedostatku aktivní legitimace a jednak že pokud zákon o podnicích poskytujících bezpečnostní služby a vyhláška ze dne 14. května 1991 jsou neslučitelné s právem Společenství, Signalson a Securitel nemohou zakládat své vzájemné žaloby na ukončení činnosti na porušení těchto norem.
- 18 Vzhledem k tomu, že tribunal de commerce de Liège měl pochybnosti o slučitelnosti dotčené belgické právní úpravy s článkem 30 Smlouvy a konstatoval, že tato právní úprava nebyla před svým přijetím oznámena Komisi v souladu se směrnicí 83/189, rozhodl se přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Vytváří zákon ze dne 10. dubna 1990 o podnicích poskytujících bezpečnostní a ochranné služby a o interních bezpečnostních službách a zvláště pak jeho články 4 a 12 množstevní omezení dovozu nebo obsahuje opatření s rovnocenným účinkem množstevnímu omezení zakázaná článkem 30 Smlouvy o EHS?
 - 2) Je královská vyhláška ze dne 14. května 1991 o stanovení schvalovacího postupu pro zabezpečovací systémy a ústředny uvedené v zákoně ze dne 10. dubna 1990, zvláště pak její články 2 a 8, slučitelná s článkem 30 Smlouvy zakazujícím množstevní omezení dovozu, jakož i opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení?
 - 3) Obsahuje výše uvedený zákon ze dne 10. dubna 1990, zvláště pak jeho články 4 a 12, technické předpisy, jež musejí být předem oznámeny Komisi v souladu s článkem 8 směrnice 83/189/EHS?
 - 4) Obsahuje královská vyhláška ze dne 14. května 1991, zvláště pak její články 2 a 8, technické předpisy, jež musejí být předem oznámeny Komisi v souladu s článkem 8 směrnice 83/189/EHS?
 - 5) Jsou ustanovení směrnice Rady 83/189/EHS, stanovující postup pro poskytování informací v oblasti technických norem a předpisů, zvláště pak její články 8 a 9, bezpodmínečné a dostatečně přesné, aby se jich mohli jednotlivci dovolávat před vnitrostátním soudem?
 - 6) Ukládá právo Společenství a ochrana jednotlivce z něj vyplývající vnitrostátnímu soudu odmítnout použití vnitrostátního technického předpisu, který nebyl oznámen Komisi členským státem, který jej přijal, v souladu s povinností stanovenou v článku 8 směrnice Rady 83/189/EHS?“

Úvodní poznámky

- 19 Na úvod je třeba poznamenat, že podle belgické vlády a podle společností Signalson a Securitel se jakákoli otázka týkající se slučitelnosti vyhlášky ze dne 14. května 1991 s právem Společenství stala bezpředmětnou, jelikož vnitrostátní soud musí ve věci, která je mu předložena, použít zákon účinný v okamžiku, kdy rozhoduje, a jelikož od zahájení řízení byla vyhláška ze dne 14. května 1991 nahrazena královskou vyhláškou ze dne 31. března 1994, která je i podle Komise v souladu s právem Společenství.

- 20 Toto stanovisko nemůže být přijato. Z judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že je věcí vnitrostátního soudu posoudit dosah vnitrostátních ustanovení práva a způsob, jakým mají být použita (viz rozsudek ze dne 7. prosince 1995, Ayuntamiento de Ceuta, C-45/94, Recueil, s. I-435, bod 6). Vnitrostátní soud totiž může nejlépe posoudit vzhledem ke zvláštnostem sporů nezbytnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce k vydání svého rozsudku, přičemž předběžné otázky nemohou být považovány za bezpředmětné z toho důvodu, že vyhláška ze dne 14. května 1991 byla nahrazena královskou vyhláškou ze dne 31. března 1994.
- 21 Za těchto okolností je třeba nejdříve odpovědět na třetí, čtvrtou, pátou a šestou předběžnou otázku.
K třetí a čtvrté otázce
- 22 Podstatou třetí a čtvrté otázky vnitrostátního soudu je, zda předpisy takové, jako jsou články 4 a 12 zákona o podnicích poskytujících bezpečnostní služby a vyhláška ze dne 14. května 1991, představují technické předpisy, jež měly být před svým přijetím oznámeny Komisi v souladu s článkem 8 směrnice 83/189.
- 23 Pojem „technický předpis“ je definován v čl. 1 bodu 5 směrnice 83/189 jako „technické specifikace a jiné požadavky, včetně příslušných správních předpisů, jejichž dodržování je při uvedení na trh nebo při používání v členském státě nebo na jeho větší části závazné de iure nebo de facto, s výjimkou ustanovení přijatých místními správními orgány“ (neoficiální překlad). V souladu s bodem 1 téhož článku se „technickou specifikací“ rozumí specifikace obsažená v dokumentu, která stanoví požadované charakteristiky výrobku, jako jsou úroveň jakosti, ukazatele vlastností, bezpečnost nebo rozměry, včetně požadavků na výrobek, jako jsou obchodní název, terminologie, symboly, zkoušení a zkušební metody, balení, označování výrobků nebo jejich opatřování štítkem s jmenovitými údaji [...]“ (neoficiální překlad)
- 24 Nejdříve je třeba ověřit, zda ustanovení takové, jako je článek 4 zákona o podnicích poskytujících bezpečnostní služby, představuje technický předpis ve smyslu směrnice 83/189.
- 25 Na tuto otázku je třeba odpovědět záporně, jelikož technické předpisy jsou ve smyslu směrnice 83/189 specifikacemi definujícími vlastnosti výrobků a článek 4 se omezuje na stanovení podmínek pro zakládání podniků poskytujících bezpečnostní služby.
- 26 Co se týče ustanovení vyhlášky ze dne 14. května 1991, je namístě připomenout, že obsahuje podrobné předpisy definující zvláště podmínky pro testování kvality a řádného fungování zabezpečovacích systémů a ústředí, které musejí být splněny, aby tyto systémy mohly být schváleny a prodávány v Belgii. Tyto předpisy jsou tedy technickými předpisy ve smyslu směrnice 83/189.
- 27 Pokud jde o článek 12 zákona o podnicích poskytujících bezpečnostní služby, je namístě připomenout, že stanoví, že dotčené výrobky mohou být prodávány pouze po svém předchozím schválení podle postupu stanoveného králem, přičemž tento postup byl stanoven vyhláškou ze dne 14. května 1991.
- 28 Podle Komise a společnosti CIA Security představuje článek 12 zákona technický předpis ve smyslu směrnice, zatímco podle písemných vyjádření společnosti Signalson, vlády Spojeného království a belgické vlády je tento článek pouze rámcovým zákonem, neobsahujícím žádný technický předpis ve smyslu směrnice 83/189.
- 29 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že předpis je považován za technický předpis ve smyslu směrnice 83/189 tehdy, působí-li vlastní právní účinky. Pokud podle

vnitrostátního práva předpis poskytuje pouze základ pro přijetí správních předpisů obsahujících právně závazná pravidla pro dotčené osoby a přitom nemá pro jednotlivce žádný právní účinek, není technickým předpisem ve smyslu směrnice (viz rozsudek ze dne 1. června 1994, Komise v. Německo, C-317/92, Recueil, s. I-2039, bod 26). V tomto kontextu je třeba připomenout, že podle čl. 8 odst. 1 prvního pododstavce směrnice 83/189 jsou členské státy neprodleně povinny Komisi oznámit současně s návrhem technického předpisu také jeho právní základ, pokud je jeho známost nezbytná k posouzení dosahu návrhu.

30 Naopak předpis musí být považován za technický předpis ve smyslu směrnice 83/189 pokud, jak uvedla na jednání belgická vláda, ukládá dotčeným podnikům žádat o předchozí schválení jejich zařízení, i když nebyly přijaty předpokládané správní předpisy.

31 Na třetí a na čtvrtou otázku je tedy třeba odpovědět v tom smyslu, že takový předpis, jako je článek 4 zákona o podnicích poskytujících bezpečnostní služby, nepředstavuje technický předpis ve smyslu směrnice 83/189, zatímco ustanovení, jako jsou ustanovení obsažená v královské vyhlášce ze dne 14. května 1991, představují technické předpisy a že kvalifikace předpisu takového, jako je článek 12 zákona o podnicích poskytujících bezpečnostní služby, závisí na jeho právních účincích podle vnitrostátního práva.

Pátá a šestá otázka

32 Podstatou páté a šesté otázky vnitrostátního soudu je, zda ustanovení směrnice 83/189, a zvláště její články 8 a 9, jsou bezpodmínečné a dostatečně přesné, takže se jich jednotlivci mohou dovolávat před vnitrostátním soudem, který musí odmítnout použití vnitrostátního technického předpisu, jenž nebyl oznámen v souladu se směrnicí.

33 Článek 8 odst. 1 a 2 směrnice stanoví:

„1. Členské státy neprodleně oznamují Komisi každý návrh technického předpisu, s výjimkou případu, kdy takový předpis pouze přejímá úplné znění mezinárodní nebo evropské normy a kdy postačí informace o příslušné normě; členské státy současně Komisi sdělí důvody, pro které je nezbytné takový technický předpis vydat, pokud již nebyly uvedeny v samotném návrhu. Členské státy popřípadě zároveň sdělí text základních zákonů a prováděcích předpisů, jichž se to hlavně a přímo dotýká, pokud znalost tohoto textu je nezbytná pro posouzení dosahu navrhovaného technického předpisu.

Komise ihned uvědomí o návrhu ostatní členské státy; může jej též předložit výboru, uvedenému v článku 5, a popřípadě výboru příslušnému v dané oblasti k vyjádření stanoviska.

2. Komise a členské státy mohou členskému státu, který předložil návrh technického předpisu, předat připomínky, které tento členský stát vezme v co největší míře v úvahu při následující přípravě technického předpisu.“ (neoficiální překlad)

34 Podle článku 9 směrnice

„1. Aniž jsou dotčena ustanovení odstavců 2 a 2a, členské státy odloží přijetí návrhu technického předpisu o šest měsíců ode dne oznámení uvedeného v čl. 8 odst. 1, jestliže Komise nebo jiný členský stát během tří měsíců od tohoto data zaujme podrobné stanovisko, z něhož vyplývá, že připravované opatření musí být změněno, aby se odstranily nebo zmenšily jakékoli překážky, které by toto opatření mohlo vytvořit proti volnému pohybu zboží. Příslušný členský stát předloží Komisi

zprávu o dalších krocích, které na základě těchto podrobných stanovisek hodlá podniknout. Komise se k těmto krokům vyjádří.

2. Lhůta uvedená v odstavci 1 je dvanáct měsíců, pokud Komise během tří měsíců po oznámení stanoveném v čl. 8 odst. 1 sdělí svůj záměr navrhnout nebo přijmout směrnici pro danou oblast.

2a. Jestliže Komise zjistí, že se oznámení podle čl. 8 odst. 1 týká věci upravené v návrhu směrnice nebo nařízení předloženém Radě, sdělí toto zjištění do tří měsíců po obdržení oznámení příslušnému členskému státu.

Členské státy se zdrží přijímání technických předpisů týkajících se věci upravené v návrhu směrnice nebo nařízení předloženém Komisi Radě před podáním oznámení podle čl. 8 odst. 1 po dobu dvanácti měsíců ode dne předložení návrhu.

Odstavce 1, 2 a 2a tohoto článku nelze uplatnit současně.

3. Odstavce 1, 2 a 2a se nepoužijí, jestliže z naléhavých důvodů týkajících se ochrany zdraví lidí a zvířat, ochrany rostlin nebo bezpečnosti je členský stát nucen bez možnosti konzultace ve velmi krátké době připravit technické předpisy k jejich okamžitému přijetí a zavedení. Členský stát v oznámení stanoveném v článku 8 uvede důvody naléhavosti těchto opatření. V případech zneužití tohoto postupu Komise přijme příslušná opatření.” (neoficiální překlad)

35 Článek 10 směrnice stanoví, že „články 8 a 9 se nepoužijí, jestliže členské státy plní své povinnosti, jež vyplývají ze směrnic a nařízení Společenství; to platí rovněž pro závazky vyplývající z mezinárodní dohody, jejichž cílem je přijetí jednotných technických specifikací v rámci Společenství“ (neoficiální překlad)

36 Je třeba připomenout, že od roku 1986 Komise definovala ve sdělení (86/C 245/05 Úř. věst. 1986, C 245, s. 4) svoje stanovisko k bodu uvedenému tribunal de commerce de Liège v jeho dvou posledních otázkách. V tomto sdělení Komise jednak konstatovala, že jí směrnice přiznává, stejně tak jako členským státům, důležitou úlohu, která jí umožňuje zabránit vzniku nových technických překážek obchodu, a jednak, že povinnosti členských států vyplývající ze směrnice jsou jasné a jednoznačné, neboť:

- členské státy jsou povinny oznámit veškeré návrhy technických předpisů spadající pod směrnici;
- musejí odložit přijetí návrhů technických předpisů automaticky o tři měsíce, s výjimkou zvláštních případů uvedených v čl. 9 odst. 3;
- musejí odložit přijetí návrhů technických předpisů o další tři až devět měsíců podle toho, zda byly vzneseny námitky nebo pokud je připravován legislativní předpis Společenství.

Komise konečně konstatovala, že pokud by členské státy nedodržovaly povinnosti vyplývající ze směrnice, došlo by k závažnému narušení cíle dokončení vnitřního trhu s rizikem negativního dopadu na obchod.

37 Ze sdělení vyplývá, že Komise z těchto zjištění vyvozuje, že: „pokud členský stát přijme technický předpis spadající pod ustanovení směrnice 83/189, aniž by oznámil návrh Komisi a aniž by dodržel povinnost statu quo, takto přijatý předpis nemůže být vykonatelný vůči třetím osobám v rámci legislativního systému dotčeného členského státu. Komise se tedy domnívá, že účastníci sporu mají právo očekávat od vnitrostátních soudů, že odmítnou použití vnitrostátních technických předpisů, jež nebyly oznámeny, jak to vyžadují právní předpisy Společenství“.

- 38 V projednávané věci se Komise přidržela tohoto výkladu, k němuž se připojila také CIA Security.
- 39 Německá a nizozemská vláda a vláda Spojeného království se staví proti tomuto výkladu a naopak se domnívají, že technické předpisy ve smyslu směrnice 83/189 mohou být namítány vůči jednotlivcům, i když byly přijaty, aniž by byly dodrženy povinnosti vyplývající ze směrnice. Argumentace, na níž se zakládá tento výklad, bude zkoumána dále.
- 40 Úvodem je třeba zdůraznit, že cílem směrnice 83/189 je prostřednictvím preventivní kontroly chránit volný pohyb zboží, což je jeden ze základů Společenství. Tato kontrola je užitečná, jelikož technické předpisy vycházející ze směrnice mohou vytvářet omezení obchodu se zbožím mezi členskými státy, přičemž tato omezení lze připustit, pouze jsou-li nezbytná ke splnění kategorických požadavků sledujících cíl obecného zájmu. Kontrola zavedená směrnicí je účinná, neboť všechny návrhy technických předpisů pod ní spadající musejí být oznámeny a jejich přijetí a nabytí účinnosti – s výjimkou předpisů, jejichž naléhavost odůvodňuje výjimku – musí být odloženo po dobu stanovenou článkem 9.
- 41 Oznámení a doba odkladu tedy dává Komisi a ostatním členským státům příležitost jednak přezkoumat, zda dotčený návrh vytváří překážky obchodu v rozporu se Smlouvou o ES nebo překážky, kterým je třeba zabránit přijetím společných nebo harmonizovaných opatření, a jednak navrhopvat změny navrhovaných vnitrostátních opatření. Tento postup ostatně Komisi umožňuje navrhopvat nebo přijímat normy Společenství upravující oblast, jež je předmětem navrhovaného opatření.
- 42 Je třeba dále konstatovat, že podle ustálené judikatury ve všech případech, kdy se ustanovení směrnice jeví z hlediska svého obsahu jako bezpodmínečná a dostatečně přesná, je možno se jich dovolávat proti jakémukoli vnitrostátnímu ustanovení, jež není v souladu se směrnicí (viz rozsudky ze dne 19. ledna 1982, Becker, 8/81, Recueil, bod 53, a ze dne 19. listopadu 1991, Francovich a další, C-6/90 a C-9/90, Recueil, s. I-5357).
- 43 Podle vlády Spojeného království nesplňují ustanovení směrnice 83/189 tato kritéria vzhledem k tomu, že oznamovací postup zahrnuje určité nepřesné prvky.
- 44 Toto stanovisko nemůže být přijato. Články 8 a 9 směrnice 83/189 totiž předepisují pro členské státy přesnou povinnost oznámit Komisi návrhy technických předpisů ještě před jejich přijetím. V důsledku toho vzhledem k tomu, že z hlediska svého obsahu jsou tyto články bezpodmínečné a dostatečně přesné, mohou se jich dovolávat jednotlivci před vnitrostátními soudy.
- 45 Je dále třeba přezkoumat právní důsledky, jež je třeba vyvodit z porušení povinnosti oznamovat návrhy členskými státy, přesněji řečeno, zda směrnice 83/189 musí být vykládána v tom smyslu, že vzhledem k tomu, že porušení povinnosti oznámit návrhy představuje procesní vadu při přijímání dotčených technických předpisů, způsobuje nepoužitelnost těchto technických předpisů, takže nemohou být namítány vůči jednotlivcům.
- 46 Německá a nizozemská vláda a vláda Spojeného království se v tomto ohledu domnívají, že směrnice 83/189 se týká výlučně vztahů mezi členskými státy a Komisí, že se omezuje na vytváření procesních povinností, jež musejí členské státy dodržovat při přijímání technických předpisů s tím, že jejich pravomoc přijímat dotčené předpisy po době odkladu není nicméně zpochybněna, a konečně že směrnice

- neobsahuje žádné výslovné ustanovení týkající se případných sankčních účinků v případě nedodržení uvedených procesních povinností.
- 47 V tomto kontextu je třeba zdůraznit, že žádný z těchto prvků nebrání tomu, aby nedodržení směrnice 83/189 způsobilo nepoužitelnost dotčených technických předpisů.
- 48 Takový důsledek porušení povinností vyplývajících ze směrnice 83/189 nezávisí na výslovném ustanovení v tomto smyslu. Jak již bylo uvedeno, je nepochybné, že cílem směrnice je ochrana volného pohybu zboží prostřednictvím preventivní kontroly a že povinnost oznámit návrhy představuje základní prostředek pro uskutečňování této kontroly Společenství. Účinnost této kontroly bude o to víc posílena, bude-li směrnice vykládána v tom smyslu, že porušení povinnosti oznamovat návrhy představuje podstatnou procesní vadu, která způsobuje nepoužitelnost dotčených technických předpisů vůči jednotlivcům.
- 49 Je namístě poznamenat, že tento výklad směrnice je v souladu s rozsudkem ze dne 13. července 1989, *Enichem Base a další* (380/87, Recueil, s. 2491, body 19 až 24). V tomto rozsudku, v němž Soudní dvůr rozhodoval o povinnosti členských států oznamovat Komisi návrhy vnitrostátní právní úpravy v rozsahu působnosti jednoho článku směrnice Rady 75/442/EHS ze dne 15. července o odpadech (Úř. věst. L 194, s. 39; Zvl. vyd. 15/01, s. 23), Soudní dvůr konstatoval, že ani text, ani účel zkoumaného ustanovení neumožňuje domnívat se, že nedodržení povinnosti oznámit návrhy členskými státy by samo o sobě způsobovalo protiprávnost takto přijatých právních předpisů. V tomto ohledu Soudní dvůr výslovně uvedl, že dotčené ustanovení pouze ukládá povinnost předběžného oznámení, jež nepodřizuje vstup v platnost navrhovaných předpisů souhlasu nebo nevznesení námitek ze strany Komise a jež nestanoví kontrolní postup v rámci Společenství pro dotčené návrhy. Soudní dvůr tedy došel k závěru, že přezkoumávané ustanovení se týká vztahů mezi členskými státy a Komisí, ale že naproti tomu nezakládá žádné právo pro jednotlivce, jež by mohlo být poškozeno v případě porušení povinnosti předběžného oznamování návrhů právní úpravy Komisi jedním členským státem.
- 50 V projednávaném případě není naopak cílem směrnice pouze informovat Komisi, ale právě, jak již bylo uvedeno v bodě 41 tohoto rozsudku, je zde širší záměr a jedná se o odstranění nebo o omezení překážek obchodu, o informování ostatních členských států o technických předpisech navrhovaných jedním členským státem, o poskytnutí Komisi a ostatním členským státům času nezbytného k zareagování a k navržení změny umožňující zmenšit omezení volného pohybu zboží vyplývající z navrhovaného opatření a poskytnout Komisi čas nezbytný k navržení harmonizující směrnice. Znění článků 8 a 9 směrnice 83/189 je krom toho jasné, neboť stanoví kontrolní postup v rámci Společenství pro návrhy vnitrostátních právních předpisů a podřízenost data jejich vstupu v platnost souhlasu nebo nevznesení námitek ze strany Komise.
- 51 Konečně je třeba přezkoumat, zda existují, jak poznamenala vláda Spojeného království, zvláštní důvody spojené se směrnicí 83/189, jež brání tomu, aby tato směrnice mohla být vykládána jako zahrnující nepoužitelnost technických předpisů přijatých v rozporu se směrnicí vůči třetím osobám.
- 52 V tomto ohledu bylo zvláště uvedeno, že nenamítatelnost takovýchto předpisů vůči třetím osobám by vytvořila mezeru v předpisech ve vnitrostátním právním řádu,

- a mohla by tudíž vést k závažným problémům, zvláště týká-li se nenamítatelnost předpisů v oblasti bezpečnosti.
- 53 Tuto argumentaci nelze přijmout. Členský stát totiž může použít naléhavý postup uvedený v čl. 9 odst. 3 směrnice 83/189, pokud z důvodů definovaných v tomto ustanovení považuje za nezbytné vypracovat ve velmi krátké lhůtě technické předpisy, jež musejí být přijaty a jež musejí vstoupit v platnost co nejdříve bez možnosti konzultace.
- 54 S přihlédnutím k výše uvedeným úvahám je namístě dojít k závěru, že směrnice 83/189 musí být vykládána v tom smyslu, že porušení povinnosti oznámení způsobuje nepoužitelnost dotčených technických předpisů, takže nemohou být namítány vůči jednotlivcům.
- 55 Na pátou a šestou otázku je tedy třeba odpovědět tak, že články 8 a 9 směrnice 83/189 musejí být vykládány v tom smyslu, že se jich jednotlivci mohou dovolávat před vnitrostátním soudem, který musí odmítnout použití vnitrostátního technického předpisu, který nebyl oznámen v souladu se směrnicí.
- K prvním dvěma otázkám
- 56 Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu je, zda článek 30 Smlouvy brání takovým vnitrostátním ustanovením, jako jsou články 4 a 12 zákona o podnicích poskytujících bezpečnostní služby a vyhláška ze dne 14. května 1991.
- 57 Vzhledem k odpovědím na třetí, čtvrtou, pátou a šestou předběžnou otázku není nutné odpovídat na první dvě předběžné otázky, jelikož se týkají článku 12 zákona o podnicích poskytujících bezpečnostní služby a vyhlášky ze dne 14. května 1991, které nejsou namítatelné vůči jednotlivcům. Je tedy třeba odpovědět pouze na část první předběžné otázky, kterou se předkládající soud táže, zda takové ustanovení, jako je článek 4 zákona o podnicích poskytujících bezpečnostní služby, podle něhož nikdo nesmí provozovat podnik poskytující bezpečnostní služby bez schválení ministerstva vnitra, je slučitelné s článkem 30 Smlouvy.
- 58 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že takové ustanovení, pokud ukládá podmínku pro to, aby mohl být založen podnik a aby mohl vykonávat svou činnost jako podnik poskytující bezpečnostní služby, nespadá do rozsahu působnosti článku 30 Smlouvy, který se týká volného pohybu zboží mezi členskými státy. Mimoto je namístě konstatovat, že spis neobsahuje žádný údaj o tom, že by takové ustanovení mělo omezující účinky na volný pohyb zboží nebo bylo v rozporu s právem Společenství.
- 59 Je tedy namístě odpovědět na první předběžnou otázku v tom smyslu, že článek 30 Smlouvy nebrání vnitrostátnímu ustanovení, jako je článek 4 zákona o podnicích poskytujících bezpečnostní služby.
- K nákladům řízení
- 60 Výdaje vzniklé belgické, německé a holandské vládě a vládě Spojeného království, jakož i Komisi Evropských společenství, které předložily Soudnímu dvoru vyjádření, se nenahrazují. Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před vnitrostátním soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud.
- Z těchto důvodů

SODNÍ DVŮR

o otázkách, které mu položil tribunal de commerce de Liège rozsudkem ze dne 20. června 1994, rozhodl takto:

- 1) Takový předpis, jako je článek 4 belgického zákona ze dne 10. dubna 1990 o podnicích poskytujících bezpečnostní a ochranné služby a o interních bezpečnostních službách, nepředstavuje technický předpis ve smyslu směrnice Rady 83/189/EHS ze dne 28. března 1983 o postupu při poskytování informací v oblasti technických norem a předpisů, ve znění směrnice Rady 88/182/EHS ze dne 22. března 1988, zatímco taková ustanovení, jako jsou ustanovení obsažená v královské vyhlášce ze dne 14. května 1991 o stanovení schvalovacího postupu pro zabezpečovací systémy a ústředny uvedené v zákoně ze dne 10. dubna 1990, představují technické předpisy, přičemž kvalifikace takového předpisu, jako je článek 12 výše uvedeného zákona, závisí na jeho právních účincích podle vnitrostátního práva.
- 2) Články 8 a 9 směrnice 83/189, ve znění směrnice 88/182, musejí být vykládány v tom smyslu, že se jich jednotlivci mohou dovolávat před vnitrostátním soudem, který musí odmítnout použití vnitrostátního technického předpisu, který nebyl oznámen v souladu se směrnicí.
- 3) Článek 30 Smlouvy o ES nebrání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je článek 4 výše uvedeného zákona ze dne 10. dubna 1990.

Rodríguez Iglesias

Kakouris

Edward

Puissochet

Mancini

Moitinho de Almeida

Kapteyn

Gulmann

Murray

Ragnemalm

Sevón

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 30. dubna 1996.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias